

РЕШЕНИЕ

№ 4191

гр. София, 19.09.2011 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 11 състав, в
публично заседание на 20.06.2011 г. в следния състав:

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: Мадлен Петрова

при участието на секретаря Даниела Иванова и при участието на прокурора Русинов, като разгледа дело номер **2842** по описа за **2011** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от АПК във връзка с чл. 1, ал. 2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/ и чл. 226 от АПК.

Образувано е по искова молба, предявена от П. Т. Р. и М. С. С. против Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” за заплащане на обезщетение в размер на 11 000 лв. за всеки от тях, за периода от 12.04.2006г. - 27.06.2008г. ведно със законните лихви от 12.04.2006г. до окончателното плащане на задължението за претърпените от всеки от тях неимуществени вреди изразяващи се в негативни преживявания, психо - емоционален дискомфорт с интензивен характер и унижено човешко достойнство по смисъла на чл. 3 от ЕКПЧОС от незаконосъобразно бездействие на затворническата администрация при затвора – [населено място] да оборудва постоянно заключените килии със санитарни възли.

С решение № 2791/24.02.2011г., постановено по адм. дело № 10045/2010г., Върховен административен съд, III отделение е отменил решение № 1461 от 13.05.2010г., на АССГ, постановено по адм. дело № 7490/2009г. и е върнал делото за ново разглеждане. Ищците твърдят, че изтърпяват наказание „доживотен затвор без замяна” при специален режим, като за времето на пребиваването им в затвора, в [населено място] - за П. Р. от 08.03.2000г. до 05.11.2008г., а за М. С. от 13.07.1999г. и към датата на исковата молба, те били настанени в постоянно заключени и необорудвани със санитарни възли килии. Посочват, че това положение неадекватно се компенсирало с предоставени за целта домакински пластмасови кофи, в които в колизия с всякакви цивилизовани порядки и в разрез със социалните критерии за честота и приличие

трябвало да удовлетворяват физиологичните си нужди. По този начин престоят в килиите на XI-та група на затвора в [населено място] при условия, които поставяли ищците в невъзможност да удовлетворяват естествените си нужди се отразил негативно на човешкото им достойнство. Това продължило до 27.06.2008г., когато били настанени в килии със самостоятелни санитарни възли.

Ищците твърдят, че претърпените от тях комплексни неимуществени увреждания – психо - емоционален дискомфорт с интензивен характер и унижено човешко достойнство по смисъла на чл. 3 ЕКПЧОС, са в пряка и непосредствена последица от незаконно бездействие на администрацията. Посочват, че за предходен период от 27.10.2004г. до 12.04.2006г. е уважен техен иск за обезщетение за причинените им неимуществени вреди на същото основание по гр.д. № 1313/2006г. по описа на СГС.

Ответната страна – Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията”, чрез процесуалните си представители, оспорва исквата молба като неоснователна, по съображения, които систематизирани се свеждат до следното: служителите на затвора не извършват по отношение на лишените от свобода административна дейност, поради което не се дължи обезщетение на основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ; не са налице телесни увреждания или интензивно физическо и душевно страдание по отношение на двамата ищци, видно от приложената медицинска справка от д-р Т. от 08.12.2009г.; не са провеждани лечение и консултации, свързани с проблеми на психична основа - страх, тревожност, душевно страдание, видно от докладна записка рег.№ 9473 от 08.12.2009г. от д-р Н. и съдебно- психиатрична експертиза на д-р М.; ограниченията, на които са подложени ищците са законово регламентирани в чл. 127а, 127б, ал.1 ЗИН (отм.) и чл. 167г, ал.1 ППЗИН (отм.) и не съдържат елемент на страдание и унижение. Ищците са получавали адекватно медицинско обслужване, което според ответника се установява от приложените писмени доказателства и от показанията на свидетелите Р. Р. и С. К.. Поддържа се, че на ищците е предоставена възможност да облекчават естествените си нужди минимум 4 пъти на ден, а при необходимост са били извеждани извън времето, посочено в графика, регламентиран по реда на чл. 23 от Правилника за вътрешния ред в затворите и затворническите общежития от закрит тип. Твърди се, че в по-голямата част от процесния период двамата ищци са били сами в килия, което изключвало възможността да облекчават естествените си нужди в присъствието на други лица. Извършено е позоваване на практика на Европейския съд по правата на човека, конкретно на решения по делата „К. срещу Р. Б.” и „Й. срещу Р. Б.”, в които е посочено, че е допустимо ползването на кофи в специфични ситуации, когато посещението на санитарни възли би породило конкретен и сериозен риск за сигурността”. В тази връзка е изградена и защитната теза на ответника, че режимът, при който осъдените с доживотни присъди изтърпяват наказанието си определя сериозния риск за сигурността. В обобщение ответникът, чрез пълномощника юрисконсулт В., заявява, че от събраните по делото доказателства и при действие на разпоредбите относно организацията на работата за лишаване от свобода и по изпълнение на наказанията, съобразени и с общите икономически и социални условия в страната, може да се приеме, че условията на живот на ищците се отклоняват в допустими граници от възприетите стандарти и не е налице „нечовешко отношение - унижение на човешкото достойнство”.

В съдебното производство при новото разглеждане на делото, от страна на процесуалния представител на ответника се поддържа и становище, че ГД „Изпълнение на наказанията” не е пасивно легитимирана да отговаря по предявените искове, тъй

като в иския период от 12.04.2006г. до 27.06.2008г. не носи отговорност за бездействието на длъжностните лица при затвора в [населено място], които в този период са били в структурата на Министерство на правосъдието, а липсва правопримство между ГД „ИН” и Министерство на правосъдието. Представителят на СГП, счита, че с оглед фазата, на която се намира настоящия процес, съдът следва да вземе решение съобразно вътрешното си убеждение.

Административен съд София - град, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

В хода на новото разглеждане на делото от първата съдебна инстанция не се установява фактическа обстановка различна от тази установена при предходното разглеждане на предявените икове.

От Справка изх. № 3153/08.12.2009г. на Началника на Затвора [населено място], се установява, че лишеният от свобода М. С. е преведен от затвора [населено място], в Затвора - [населено място], на 15.07.1999г. По нхд №155/94г. по описа на ОС-Бургас е осъден на „смърт чрез разстрел”, като с Указ на Президента на РБ № 4 от 1999г. е заменено смъртното наказание с „доживотен затвор без замяна” при специален режим. На основание чл.127а ЗИН(отм.) и чл.197, ал.1 ЗИНЗС е настанен в обособеното отделение на затвора, в XI затворническа група, където лишените от свобода се държат в постоянно заключени помещения при засилен надзор и охрана. За времето на престоя си най-много време е прекарал в спално помещение № 18 на същото отделение с размери 4/3.15 м., в което има два прозореца с размери 120/80 см.

От горесцитираната справка се установява, че другият ищец - П. Р., е постъпил в затвора в [населено място] на 07.03.2000г. От 05.01.2004г. е на специален режим, като изтърпява наказание „доживотен затвор без замяна” за извършено престъпление по чл. 199, ал.2 НК, аналогично на другия ищец. На 05.11.2008г. е преведен за доизтърпяване на наказанието в затвора в [населено място] дол, като условията на изтърпяване на наказанието са идентични с тези на М. С., описани по-горе. В справката е отразено още, че спалните помещения в цялата стара част на сградата на Л. затвор до есента на 2008г. не са разполагали със собствени санитарни възли, в това число и тези, заети от затворниците в XI група. Жилищната площ на помещенията на тази група е позволявала настаняването на 17 осъдени на доживотен затвор при площ 4 кв.м. на едно лице. Посочено е още, че до края на месец март 2008г. осъдените от XI затворническа група са изтърпявали наказанието си по горепосочения начин - в килии без санитарни възли, като съгласно чл. 23, ал. 2 от Правилника за вътрешния ред в затворите и затворническите помещения от закрит тип, ползването на тоалетната от лишените от свобода е ставало по график, най малко 3 пъти дневно. През останалото време в помещенията е била осигурена възможност за задоволяване на естествените нужди и ползване на питейна вода. Съгласно Правилника, на лишените от свобода всяка сутрин е била предоставена възможност за личен тоалет за 30 минути чрез посещение до тоалетна, с възможност за затворниците да си налят и вода за пиене. Уточнено е в разглеждания документ от началника на затвора, че с изготвените графици за разпределение на времето през денонощието за настанените в XI група лица, утвърдени с негови заповеди №№ 588/28.06.02г., 468/22.05.03г., 253/20.02.04г. и 551/22.04.05г. е осигурено време за личен тоалет в това число и достъп до течаща вода и санитарен възел три пъти дневно, а със Заповед № 1317/26.09.2005г. и Заповед № 1546/29.11.07г.- четири пъти дневно. Посочва се още, че в началото на м. април 2008г.

осъдените с доживотни присъди са преместени в спални помещения със санитарни възли до приключване на ремонтните дейности в техните помещения.

Справка изх.№ 3153 от 08.12.2009г. в релевантните за спора части не е оспорена от ишщите.

Представени са две медицински справки досежно двамата ищци, от които се установява, че и двамата от постъпването си в Затвора, [населено място], като П. Р. - до 5.11.2008г, а М. С. - до настоящия момент, не са провеждали консултации със специалист психиатър, а при провеждане на ежеседмичните медицинските прегледи не е назначавана терапия за оплаквания от такъв характер.

Не се спори по делото, че с влязло в сила решение, постановено по гр.д. № 1031/2004г. по описа на РС Ловеч, потвърдено с решение по гр.д. №369/2005г. от Л. Окръжен съд, Министерство на правосъдието е осъдено за заплати на ишщите П. Р. и М. С., на основание чл.1, ал.1 ЗОДВПГ, суми от 250 лв. и 280 лв., представляващи обезщетение за неимуществени вреди, претърпени от незаконното бездействие на ответника да осигури адекватни условия за пребиваването им в килиите на XI група на затвора - [населено място], съответно за периода от 08.03.2000г. до 27.10.2004г. и от 06.08.1999г. до 27.10.2004г. В останалата част до пълните предявени размери от по 3000 и 4000 лв., исковете са отхвърлени като неоснователни.

С решение от 28.12.2007г. по гр.д. № 1313/2006г., СГС, I отделение, 11 състав, е уважил частично предявените искове на П. Р. и М. С., осъждайки Министерство на правосъдието да заплати на всеки от ишщите по 750 лева - обезщетение за неимуществени вреди по искове с правно основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, за периода 27.10.2004г.- 12.04.2006г., ведно със законната лихва върху нея, считано от момента на преустановяване на незаконното бездействие на Министерството на правосъдието относно осигуряване на хигиенни и здравословни санитарни условия на пребиваване в затвора- [населено място], до окончателното ѝ изплащане. За разликата до пълния предявен размер по двата иска от 10 500 лв. исковете са отхвърлени.

Така постановеното решение е отменено от Софийски апелативен съд с решение от 09.04.2009г., постановено по гр.д. № 686/08г., в частта, с която е определен началният момент на дължимостта на законната лихва върху присъдените обезщетения на ишщите, както и в частта, с която последните са осъдени да заплатят по 390 лв. държавна такса, като вместо това е определен началният момент на дължимостта на присъденото обезщетение, считано от 12.04.2006г. до окончателното му изплащане.

За установяване на твърдените в исковата молба факти, по искане на ишщите са разпитани свидетелите И. А. И. и Е. К. Е.. От показанията на първото лице се установява, че познава двамата ищци от съвместното си пребиваване с тях в затвора в [населено място] като затворник в XI затворническа група. За периода 2006- 2008г. свидетелят е бил в една килия с П. Р., а в предишен период, до 2003г. и с М. С.. Свидателят И. заявява, че през периода 2006 до 2008 година в килиите не е имало санитарни възли, като осъществяването на физиологичните нужди затворниците са осъществявали в кофи. Едва през лятото на 2008г. ишщите били настанени в килии, оборудвани със санитарни възли. Според свидетеля, затворниците са се хранили три пъти дневно в помещението, в което са удовлетворявали и естествените си нужди, като използването на кофата е ставало пред всички. Чувството за срам е било огромно у всеки от затворниците, в това число и у ишщите, които са изпитвали както срам, така и неудобство от използването на кофите за осъществяване на физиологичните си нужди. От разказа на свидетеля се установява още, че общата тоалетна се е използвала три

пъти дневно, по график и се е състояла от две клекала едно до друго, като затворниците са влизали по двама, като по този начин са били един до друг в момента на задоволяване на естествените си нужди. Според свидетеля, въпреки многобройните жалби и сигнали за необходимостта от промяна на положението, затворническата администрация не е обърнала необходимото внимание.

Другият свидетел - Е. Е., е бил заедно с ищците в затвора в [населено място] в продължение на един месец - приблизително от 22-23 декември 2006г. до 26-27 януари 2007г., след което бил преместен в друг затвор. Свидетелят разказва, че там, където били ищците, нямало течаща вода и санитарен възел; вместо санитарен възел били използвани кофи; нямало никакви условия за лична хигиена, за измиване на ръце и лице. Свидетелят сочи, че многократно е ставал свидетел как двамата ищци използват кофата, при което ясно е личало крайно негативното им отношение към това обстоятелство. Ситуацията била много срамна, още повече, че в килията са били четирима души. По разказа на свидетеля се е случвало да бъде приемана храна, докато на някой от затворниците му се налага да ходи по голяма нужда. Извън установения график на посещение на тоалетната, друга възможност да се ходи по голяма нужда извън килията, в санитарните помещения, не е съществувала. И този свидетел заявява, че затворниците са имали време - сутрин, обед и вечер по 10 минути за личен тоалет, като времето е било 10 минути за четиримата човека от килията. Имало две чешми и два санитарни възела, което се оказвало обективно недостатъчно, още повече, че трябвало да се измият и събраните мръсни чинии. В останалото време, извън описаните три пъти, затворниците са си поливали вода един на друг и по този начин са се хигиенизирали.

От разпита на св. Р. Р. се установява, че работи в затвора в Л. като инспектор социална дейност и е бил инспектор социална дейност и на двамата ищци до м. септември 2008г. Потвърждава завършването на ремонтни дейности в помещенията, които са обитавали двамата през месец май 2008г. и че още през месец март са настанени в килии със санитарен възел. Свидетелят изказва предположение, че извън графика, установен в затвора за ползване на тоалетна ищците са извеждани при поискване от тяхна страна. Спомня си, че когато поел групата през 2004г. Р. е бил сам в килия и е изкарал така година – две. След това лишените от свобода били събирани повече от един, тъй като се увеличавал броят на осъдени до живот, а броят на килиите - бил малък. Съществувало разбирането, че самотността в килиите не винаги води до добър ефект. Свидетелят твърди, че през 1997г. М. С. също бил настанен сам в килия, тъй като трябвало да рисува за участие в международна изложба.

От показанията на св. Д. се установява, че работи като командир на отделение в затвора в [населено място] и отговаря за постовата служба в затвора, когато е дежурен и по-конкретно за реда и дисциплината. Преди ремонта през 2008г. имало график за ходене до тоалетна, първо три пъти дневно, после четири пъти. Според свидетеля на никого не е отказано по конкретна молба да бъде изведен до санитарен възел. Надзирателят е плътно 24 часа и при нужда лишените от свобода могли да го повикат като чукат по решетките на килиите. През нощта може да се отключи килията в присъствието на главния надзирател. Тоалетните – пластмасови кофи за удовлетворяване на физическите нужди на затворниците стоят в килиите.

При така установените факти, от правна страна съдът съобрази следното:

Искът с правно основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ е предявен от процесуално легитимирани ищци против Главна дирекция „Изпълнение на наказания”, която

съгласно чл. 12, ал.2 от ЗИНЗС в сила от 01.06.2009г. и към момента на завеждане на исковата молба на 07.07.2009г. е юридическото лице, в чиято структура се намират длъжностните лица от затворническата администрация при затвора [населено място], от чието незаконосъобразното бездействие се претендира обезвреда. Доколкото към момента на завеждане на иска – 07.07.2009г. ответникът притежава самостоятелна правосубектност, то за него е налице и пасивна процесуална легитимация по смисъла на чл. 205 от АПК, която обуславя на допустимостта на иска.

В конкретния случай искът за обезщетение е предявен при условията на чл. 204, ал. 4 от АПК - незаконосъобразността на твърдяното бездействие на администрацията на затвора в [населено място] да осигури санитарни възли и удовлетворяване на физиологичните нужди в спалните помещения на лишените от свобода, по начин, който да не унижава достойнството им.

С определение № 12675/28.10.2009г. на Върховен административен съд, III отд. постановено по адм. дело № 13717/2009г. е решен спора относно местната компетентност на Административен съд, С. град да разгледа делото, образувано по исковата молба на П. Р. и М. С..

С оглед на изложеното, исковата молба се явява процесуално допустима и подлежи на разглеждане по съществото на спора.

Съгласно чл.1, ал.1 от ЗОДОВ държавата отговаря за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Дейността по изпълнение на наказанието "доживотен затвор", наложено с влязла в сила присъда, представлява дейност, свързана с упражняване на властнически правомощия от страна на органите на изпълнителната власт, визирани в разпоредбите на действащия през исковия период 12.04.2006г. - 27.06.2008г., Закон за изпълнение на наказанията /ЗИН отм./. Съгласно чл.19а, ал.1 от ЗИН /отм./ прякото ръководство и контролът върху дейността на местата за лишаване от свобода през процесния период се осъществяват от Главна дирекция "Изпълнение на наказанията". По силата на изричната разпоредба на чл. 19а, ал. 2 ЗИН (отм.), през този период ГД „ИН” е административно звено в Министерство на правосъдието, а затворите, поправителните домове и следствените арести са нейни териториални звена (чл. 19а, ал. 3 ЗИН (отм.). Следователно длъжностните лица, които през този период следят наложеното по реда на НПК наказание „доживотен затвор без право на замяна” да бъде изпълнявано в съответствие с установените в нормативните актове изисквания и носят отговорност за неизпълнението на задълженията по ЗИН /отм./ са служители на Министерство на правосъдието. С оглед на това, юридическото лице, което е пасивно материалноправно легитимирано да отговаря по иска за обезщетение за периода, посочен в исковата молба, подадена от М. С. и П. Р. е Министерство на правосъдието, а не ГД „Изпълнение на наказанията”. В

това отношение възражението на ответника, че с оглед за периода на исковата претенция, не носи отговорност за вреди, причинени по повод изпълнение на наказание в местата за лишаване от свобода е основателен. В исковото производство по АПК, съдът не е длъжен да конституира служебно страните, а с оглед диспозитивното начало в процеса, е обвързан от посочения в исковата молба ответник. В конкретния случай, искът за обезщетение е предявен срещу ГД ИН, която с оглед качеството си на юридическо лице, притежава процесуална легитимация, но не е надлежно легитимирана да отговаря за вредите, причинени от администрацията на затвора в [населено място] през периода от 12.04.2006г. до 27.06.2008г. Само на това основание, предявеният срещу ГД ИН иска за обезщетение се явява неоснователен и следва да бъде отхвърлен изцяло.

С оглед задължителния характер на указанията на касационната инстанция, дадени в мотивите на решение № 2791/24.02.2011г., постановено по адм. дело № 10045/2010г., Върховен административен съд, III отделение за излагане на мотиви по предмета на спора, настоящата съдебна инстанция, дължи произнасяне по всички елементи от фактическия състав на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ.

Основателността на иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ предполага установяване кумулативното наличие на следните предпоставки: незаконосъобразен административен акт, действие или бездействие на административен орган, вреда от този административен акт, действие или бездействие и причинна връзка между тях.

В конкретния случай това означава преди всичко установяване на противоправно бездействие от страна на администрацията на затвора в [населено място] да осигури през периода 12.04.2006г. – 27.06.2008г. самостоятелни санитарни възли в спалните помещения на лишените от свобода в XI група, където ищците са изтърпявали наложеното им по реда на НПК наказание „доживотен затвор“. Незаконосъобразно е онова бездействие, което е извършено в противоречие с предписано от правна норма задължение. В тази връзка приложимата по време материалноправна норма на чл. 8, ал. 2, т. 1 ЗИН (отм.) изрично предвижда, че на лишените от свобода следва да бъдат осигурени условия за поддържане на физическото и психическото им здраве и за уважаване на човешкото им достойнство. Органите, на които е възложено да осъществяват ръководство и контрол върху дейността по изтърпяване на наложено с присъда наказание са длъжни да осигурят на осъдените лица такива условия, които да не създават предпоставки за увреждане както на физическото и психическото им здраве, така и на човешкото им достойнство. Това се отнася и до битовите условия, при които се осъществява изпълнението на наказанието. По силата на чл. 9 от ЗИН /отм./ местата за лишаване от свобода трябва да отговарят на

охранителните и на здравните изисквания и да имат необходимите жилищни, комунално-битови и други помещения. През процесния период администрацията на местата за лишаване от свобода е имала задължението да осигури условия на изтърпяване на наказанието в съответствие с разпоредбите на чл. 3 от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи (обн. ДВ, бр. 80 от 2.10.1992 г.), според която никой не може да бъде подложен на изтезания или нечовешко или унижително отнасяне или наказание" и на чл. 29, ал. 1 от Конституцията на Р. Б., която забранява подлагането на мъчение, на жестоко, безчовечно или унижаващо отношение. На това основание основно задължение на администрацията в затвора е да следи и да предотвратява всяко причиняване на физическо страдание или унижаване на човешкото достойнство на лицата, чиято лична свобода е ограничена. Разпоредбата на чл. 10, т. 1 от Международния пакт за граждански и политически права, ратифициран с Указ № 1199 на Президиума на Народното събрание от 23.07.1970 г., обн. ДВ, бр. 60/1970 г., в сила за Р. Б. от 23.03.1976 г., също изрично предвижда, че всяко лице, лишено от свобода, има право на хуманно отношение и на уважение на присъщото на човешката личност достойнство /В този смисъл решение № 13333 от 9.11.2010г. на ВАС по адм. д. № 6668/2009 г., III о./

В конкретния случай претенцията за обезщетение е основана на третиране, което е довело до унижение на ищците при извършване на физиологичните им нужди в спалните помещения, по начин, който им е причинявал дискомфорт и неудобство в продължителен период от време – третиране, унижаващо тяхното достойнство.

От съвкупната преценка на доказателства по делото – справка № изх.№ 3153 от 08.12.2009г. и показанията на всички разпитани по делото свидетели, настоящият съдебен състав приема, че е налице противоправно бездействие на администрацията при затвора в [населено място] да осигури санитарни възли в спалните помещения на XI група, където при предвидения в закона „специален режим“, ищците са изтърпявали наложеното им с влязла в сила присъда наказание. Това бездействие представлява неизпълнение на предвиденото в чл. 9 във връзка с чл. 8, ал.2, т.1 от ЗИН /отм./ задължение на администрацията да осигури битови условия, които да позволяват ползването на тоалетна по начин, който да не създава неудобство и чувство на унижение. От наличните по делото доказателства се установява, че това задължение е изпълнено спрямо ищците в началото на м.април 2008г., когато те са преместени в спални помещения със санитарни възли, а килиите на XI група, в затвора Л. са оборудвани с тоалетни от есента на 2008г. /период извън този, за който се претендира обезщетение/. Следователно за периода от 12.04.2006г. до края на м. март 2008г. е налице

противоправно бездействие на длъжностните лица от администрацията на затвора да осигурят битови условия отговарящи на изискването на чл. 8, ал.2, т.1 във връзка с чл. 9 изр.2 от ЗИН /отм./ и в съответствие с общите принципи на чл. 3 от ЕКПЧОС. За времето от началото на м.април 2008г. до края на исковия период – 27.06.2008г. това задължение е изпълнено, като на ищите е осигурено ползването на самостоятелни санитарни възли чрез преместването им в други спални помещения. Поради това за този период не е налице първата от посочените по-горе предпоставки за основателност на иска по чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ.

Като допълнителен аргумент с оглед наличието незаконосъобразно бездействие от страна на администрацията при затвора Л. за периода от 12.04.2006г. до 31.03.2008г., следва да се посочи, че са налице две влезли в сила съдебни решения, в които е признато наличието на противоправно бездействие на тази администрация спрямо ищите на същото основание и въз основа на това им присъдено обезщетение за предходни периоди – до 12.04.2006г. Създадената организация и график за ползване на тоалетна във външни общи помещения не отговаря в пълна степен на изискването за осигуряване на битови условия, които да обезпечават предписаното от закона уважение на човешкото достойнство. Преди всичко създаденият график не се прилага през нощта. Според показанията на св. Р., който в качеството си на командир на отделение в затвора в [населено място] и отговарящ по време на дежурство за сигурността в затвора, през нощта килиите се отключват само в присъствието на главния надзирател. Това налага физиологичните нужди на лишението от свобода през тази част от денонощието да се осъществяват изцяло в килиите, по начина, описан от свидетелите по делото – в пластмасови кофи и в присъствието на други лица. Последното е обстоятелство, което определено е източник на притеснения и дискомфорт, надхвърлящи рамките на специфичните условия за изтърпяване на наказанието доживотен затвор в постоянно заключени помещения съгласно чл. 127а, 127б, ал.1 ЗИН (отм.) и чл. 167г, ал.1 ППЗИН (отм.) и определено съдържа елемент на унижение.

Твърденията на ответника, че в повечето време ищите са били сами в килия, поради което не им се налагало да се облекчават в присъствието на други лица, са недоказани. Според показанията на св. Р. – инспектор социални дейности в XI група, ищите са били сами в килия през периоди, преди 12.04.2006г. – П. Р. през 2004г. за година - две, а М. С. през 1997г. За процесния период свидетелят посочва, че лишението от свобода били събирани повече от един в килия, тъй като се увеличавал броят на осъдени до живот, а броят на килиите в затвора - бил недостатъчен.

Предвид всичко изложено, съдът намира, че за периода от 12.04.2004 до 31.03.2008г. се установява неизпълнение на законовото задължение

администрацията при затвора [населено място] да осигури ползването на самостоятелни санитарни възли в килиите на XI група съгласно изискванията на чл. 8, ал.2, т.1 от ЗИН във връзка с чл. 9 от същия закон и чл. 3 от ЕКПЧОС за осигуряване на битови условия и оборудване. За периода от 01.04.2008г. до края на иския период това задължение е изпълнено спрямо ищите.

Наред с установяването на незаконосъобразно бездействие, представляващо административна дейност, уваженото на иска с правно основание чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ, предполага и наличието на вреди.

В исковата молба, ищите твърдят, че в резултат на бездействието на администрацията при затвора са били принудени да удовлетворяват физиологичните си нужди в домакински пластмасови кофи в противоречие със социалните критерии за приличие и пристойност, което пораждало за тях траен психо - емоционален дискомфорт и засягане на човешкото им достойнство. Следователно претенция за обезщетение произтича единствено от твърденията за негативни преживявания на унижение и засягане на достойнството, а не от твърдения за засягане на психическото и физическото здраве. Поради това всички доводи на ответника за доброто здравословно състояние на Р. и С. през процесния период и събраните в тази връзка доказателства, са неотнормими към предмета на спора и не следва да бъдат обсъждани.

От анализа на събраните по делото писмени и гласни доказателства, настоящият съдебен състав намира, че не се установява при условията на пълно и главно доказване от страна на ищите наличието на вреди във вида на посочените в исковата молба – дискомфорт и унижение на достойнството им, които да са в пряка и непосредствена последица от липсата на тоалетни в спалните помещения, където са били настанени.

В показанията на св. И. не се съдържат конкретни факти и обстоятелства относно преживяванията на ищите. Показанията му са общи и представляват описание на битовите условия в килиите и режима на хранене и тоалет, установен в затвора, но не и на конкретни преживявания на Р. и С.. Твърдението, че знае, че ищите са изпитвали притеснения и срам не е достатъчно да обоснове наличието на неимуществени вреди от вида на описаните в исковата молба. Още повече, че през процесния период св. И. е бил в килия само заедно с П. Р., като няма данни за този период да е бил заедно с М. С. в обща килия. За последното обстоятелство по делото не са налице други доказателства, като свидетелят твърди, че е бил заедно със С. през 2003г. - период, неотнормим към предмета на делото.

По аналогични съображения показанията на св. Е. не установяват наличието на претърпени неимуществени вреди от страна на ищите. Този свидетел е бил заедно само с ищеца С. и то за период от около месец - приблизително от 22-23 декември 2006г. до 26-27 януари 2007г.,

след което е преместен в друг затвор. В тази връзка показанията, че многократно е ставал свидетел на използването на кофата от двамата ищци и че тяхното отношение към условията на пребиваване е било крайно негативно не следва да бъдат кредитирани. По делото не са налице други доказателства за наличието на негативни преживявания, за който и да е от ишците, породено от начина на удовлетворяване на физиологичните нужди в спалните помещения в затвора [населено място], където са били настанени за процесния период и до момента, в който от страна на администрацията на затвора са им осигурени самостоятелни санитарни възли /началото на април 2008г./. поради това следва се приеме, че не са установяват неимуществени вреди, подлежащи на обезщетение от държавата.

По изложените съображения съдът намира, че не са налице предпоставките по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, при които предявените от М. С. и П. Р. против ГД Изпълнение на наказанията” субективно съединени искове с правно основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ да бъдат уважени. От една страна посоченият в исковата молба ответник - ГД „Изпълнение на наказанията”, макар и да притежава качеството юридическо лице към момента на завеждане на иска, не е надлежно материалноправно легитимиран да отговаря за вредите от незаконосъобразно бездействие на администрацията при затвора [населено място] за периода 12.04.2006г. – 27.06.2008г. От друга страна – не се доказва в процеса наличието на претърпени от ишците неимуществени вреди във вида, посочен в исковата молба, причинени от липсата на самостоятелни санитарни възли в килиите на затвора [населено място] за периода от 12.04.2006г. – 31.03.2006г. За периода от началото на м. април 2008г. до края на исковия период – 27.06.2008г. администрацията при затвора [населено място] е осигурила ползването на самостоятелни санитарни възли на ишците, чрез преместването им в спални помещения, които са оборудвани с такива.

Изложеното обосновава краен извод за неоснователност на предявените искове за обезщетение. Неоснователността на главните искове, обуславя и неоснователност на акцесорните претенции за присъждане на законни лихви.

Водим от горното и на основание чл. 203 във връзка с чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, Административен съд, С. град, I отделение, 11 състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от П. Т. Р., изтърпяващ наказание в затвора в [населено място] дол, I-ва група и М. С. С. изтърпяващ наказание в затвора в [населено място], XI група против Главна дирекция „Изпълнение на наказанията”, [населено място] искове с правно основание чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и

общините за вреди, за заплащане на обезщетение в размер на 11 000 лв. за всеки от тях, за периода от 12.04.2006г. - 27.06.2008г. ведно със законните лихви от 12.04.2006г. до окончателното плащане на дължимото им обезщетение, за причинените на всеки от тях неимуществени вреди, изразяващи се в негативни преживявания, психо - емоционален дискомфорт с интензивен характер и унижено човешко достойнство по смисъла на чл. 3 от ЕКПЧОС от незаконосъобразно бездействие на затворническата администрация при затвора – [населено място] да оборудва постоянно заключените килии със санитарни възли. Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховен административен съд, в 14-дневен срок от съобщението до страните за неговото постановяване.

Съдия: